

Az IFOAM Organics Europe álláspontja

Az új génszerkesztési technológiák jogszabályi kereteiről

Az előadás tartalma

- IFOAM Organics Europe-ról röviden
- Ökológiai gazdálkodás és a GMO-k/NGT-k
- Mi a gond az NGT deregulációval?
 - Szabad választás joga
 - Szabadalmak élőlények tulajdonságaira
 - Mivel kecsegtetnek az NGT-k?
- Hol tartunk most a jogszabályalkotásban?
- Mit tehetünk, ha nem értünk egyet?

IFOAM Organics Europe bemutatása

- Az **IFOAM Organics Europe** az ökológiai élelmiszerek és mezőgazdaság európai ernyőszervezete. Több mint 20 éve képviseli az ökológiai gazdálkodást az európai szakpolitika-alkotásban, és támogatja az élelmiszeripar és a mezőgazdaság fenntartható átalakítását.
- A szövetség munkája az ökológiai mezőgazdaság alapelvein – egészség, ökológia, méltányosság és gondoskodás – alapul. **Közel 200 tagunkkal, 34 európai országból**, munkánk az ökológiai élelmiszerlánc egészét lefedi.

Ökológiai gazdálkodás és GMO-k/NGT-k

- Az ökológiai gazdálkodók azért utasítják el következetesen a génmódosított (GMO) és az új géntechnológiás (NGT/génszerkesztett) szervezetek használatát, mert azok **alapjaiban ellentétesek a bio-gazdálkodás elveivel**, kockáztatják a környezet épségét, és veszélyeztetik a termelők gazdasági függetlenségét.

Az IFOAM GMO definíciója

- **Géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k):** A géntechnológiai eljárás alkalmazása teszi az organizmust (vagy leszármazottját) „géntechnológiával módosított szervezetté”, függetlenül attól, hogy a módosítás jelenleg észlelhető-e, vagy nem különböztethető meg a természetes mutációtól vagy a hagyományos nemesítéstől.

Az IFOAM GMO definíciója

- A **géntechnológiai eljárások** egy sor modern biotechnológiai eljárás, amely magában foglalja a következőket:
 - In vitro, ex vivo, in vivo nukleinsav-technikák, beleértve a rekombináns dezoxiribonukleinsavat (DNS), ribonukleinsavat (RNS) és a nukleinsav sejtekbe vagy sejt szervecskékbe való bejuttatását; vagy
 - DNS vagy RNS vagy bármely molekuláris komponens szerkesztése, megváltoztatása, módosítása, törlése vagy hozzáadása, amely közvetlenül vagy közvetve befolyásolja azok mikro- vagy makroszerkezetét vagy funkcióját (pl. a génkifejeződés epigenetikus módosításai vagy más eszközök révén); vagy
 - sejtek fúziója; amely nem a hagyományos nemesítés és szelekció során alkalmazott technika.

Mi a gond az NGT deregulációval?

- **Sérül a szabad választás joga – fogyasztók és gazdák számára**
- Az új géntechnológiák (NGT) esetében a gazdálkodók attól tartanak, hogy a jelölési kötelezettség hiányossága/elmulasztása miatt lehetetlenné válik a termékek nyomon követése, és észrevétlenül szennyeződhet a bio-ellátási lánc.

A jogszabálytervezet most

Hagyományos Növények	GMO-k (A 2001/18/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdése)	1B. melléklet GMO-k (2001/18/EK irányelv)	1. kategória NGT-k	2. kategória NGT-k
-------------------------	--	--	-----------------------	-----------------------

= 2 új szabályozási kategória a GMO-k tekintetében, DE mindkettő kifejezetten tiltott az ökológiai termelés céljaira

A jogalkotási javaslat I. mellékletében meghatározott „tudományon alapuló” kritériumok

Nyomon követés szabályai

- **1. kategóriájú NGT növények:** azok, amelyek módosításai a Bizottság szerint természetes úton vagy hagyományos nemesítéssel is elérhetőek. Ezeket a növényeket *a hagyományos nemesítéssel előállított növényekkel egyenértékűnek* tekintik, és mentesülnek a jelenlegi GMO-jogszabályok követelményei alól. A nemzeti hatóságok ellenőrzik az 1. kategória státuszt, de az első ellenőrzést követően a növények utódainak további ellenőrzése nem szükséges.
- **A növényi szaporítóanyagok kivételével** az 1. kategóriába tartozó génszerkesztett növények nem kerülnek NGT-ként címkézésre az ellátási láncban!

Article 10

Labelling of category 1 NGT plant reproductive material, including breeding material

Plant reproductive material, including for breeding and scientific purposes, that contains or consists of category 1 NGT plant(s) and is made available to third parties, whether in return for payment or free of charge, shall bear a label indicating the words ‘cat 1 NGT’, followed by the identification number of the NGT plant(s) it has been derived from.

Nyomon követés szabályai

- **2. kategóriájú NGT-növények:** az összes többi NGT-növény, amely nem felel meg a „természetes egyenértékűség” kritériumainak, továbbra is a GMO-kra vonatkozó teljes szabályozási rendszer hatálya alá tartozik, beleértve az engedélyezési, nyomonkövethetőségi és címkézési követelményeket.
- Az 1. kategóriába nem sorolható tulajdonságok:
 - **ismert herbicid-tolerancia és rovarirtó hatások.**

Az ilyen növényeket mindenképpen a 2. kategóriába sorolják!

Mi a gond az NGT deregulációval?

- Szabadalmak élőlények egyes tulajdonságaira
- Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) előírja, hogy a szabadalmi igényben a védelem tárgyát meghatározó részben fel kell tüntetni, hogy a szabadalom nem vonatkozik a biológiai úton előállított növényekre!

Mi a gond az NGT deregulációval?

- Szabadalmak élőlények egyes tulajdonságaira
- Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) előírja, hogy a szabadalmi igényben a védelem tárgyát meghatározó részben fel kell tüntetni, hogy a szabadalom nem vonatkozik a biológiai úton előállított növényekre!
- Várhatóan tovább koncentrálódik a vetőmagpiac, a kis nemesítőházak versenyhátrányba kerülnek, kiszorulnak (az összes magyar nemesítőház kicsinek számít).

NGT jogszabály tervezet megoldásai

- Csak puha eszközök...
- A magatartási kódexet 1,5 éven belül kell kidolgozni, és 5 év után felül kell vizsgálni: a Bizottság a kódexet az érdekelt felek (szabadalomtulajdonosok, önkéntes licenctervek, nemesítők, gazdálkodók, civil társadalmi szervezetek stb.) közreműködésével dolgozza ki.
- A Bizottság figyelemmel kíséri a magatartási kódex működését, és ha az **értékelés** során a magatartási kódexben foglalt rendelkezések folyamatos vagy súlyos megsértését állapítja meg, a Bizottságnak megfelelő intézkedéseket kell hoznia, beleértve jogalkotási intézkedésekre irányuló javaslatot is.

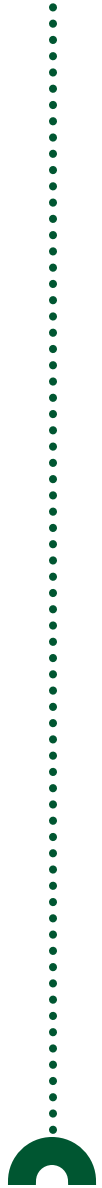
NGT jogszabály tervezet megoldásai

- A szabadalmak hatásával foglalkozó szakértői csoportba, az „**NGT-szabadalmi szakértői csoportba**”
 - Minden tagállam legfeljebb két szakértőt delegálhat
 - Az Európai Szabadalmi Hivatal és a Közöségi Növényfajta-hivatal egy-egy szakértőt delegálhat.
- A szakértői csoport támogatja a nyomon követést.
- Jogszabály felülvizsgálata legkorábban 4-6 év múlva.

Mivel kecsegtetnek az NGT-k?

- Paradicsom, ami idegműködést szabályozó anyagot tartalmaz (GABA) – kérdés, hogy felszívódik-e, és mi a jobb, ha igen, vagy ha nem? (Japán)
- Paradicsom, ami annyi antocianint tartalmaz, mint az áfonya. (USA)
- Nem barnuló csiperkegomba és banán.
- Herbicid tolerancia és rovarölő hatóanyag termelés.
- **Betegség ellenállóság és aszálytűrés?? Nem igazán.**

Hol tartunk most a jogszabályalkotásban?

Ütemezés

Befejezve: Kezdeti hatásvizsgálat

- Az ütemterv bemutatása
- Nyilvános konzultáció

Befejezve: Teljes hatásvizsgálat

- Nyilvános konzultáció és célzott érdekelt felek felmérése
- Hatásvizsgálati jelentés

Folyamatban: Közös döntéshozatali folyamat (2023-?)

- Bizottsági jogalkotási javaslat
- A tagállamok (Tanács) és a Parlament álláspontjának kialakítása
- Háromoldalú tárgyalások és ideiglenes megállapodás (2025.12.03.)
- A Parlament és a Tanács elfogadja vagy elutasítja az ideiglenes megállapodást
 - 2025.12.19. A COREPRER jóváhagyja
- ➡ • ENVI bizottság szavazása és plenáris szavazás

Hol tartunk most a jogszabályalkotásban?

- Nagy eltérés volt az EP és a Tanács álláspontja között
- A háromoldalú tárgyalások 2025. május 6-án kezdődtek
- Sűrű tárgyalási ütemterv (erőltetett menet)
- 2025.12.03.: Záró tárgyalás este 18 órától...
- Erőteljes nyomás a tárgyalások befejezésére a dán elnökség alatt
- Kétoldalú és háttéralkuk
- Együttműködés az előadó (rapporteur), a Bizottság és a Tanács között
- Nagy nyomás az EP-n, hogy adjon fel bizonyos pontokat

Mit lehet még tenni?

- Jogász-nyelvész felülvizsgálat
- Szavazás az ENVI bizottságban a tervezet elfogadásáról 2026. január
- Plenáris szavazás, ahol módosításokat lehet benyújtani valószínűleg 2026. márciusban
- **Ha a plenáris ülésen nem kerül sor módosításokra, a megállapodás elfogadottnak minősül!**
- Fontos, hogy valamely képviselőcsoport széles körű és politikailag releváns módosítást terjesszen elő, amely pl. a szabadalmak témájára összpontosít
- Ha a módosítást elfogadják, a szöveg visszakerül a háromoldalú tárgyalásokra a következő olvasati eljáráshoz.

Elutasítás az Európai Parlamentben?

Az EP eddig csak három alkalommal utasította el a háromoldalú tárgyalások eredményét:

- **A biotechnológiai találmányok szabadalmi oltalma (1995)**
- Átvételi ajánlatokról szóló irányelv (2001)
- Kikötői szolgáltatásokról szóló irányelv (2003)

Az 1995-ös elutasítás fő okai

Etikai és erkölcsi aggályok az élet szabadalmaztatása kapcsán

- Félelem, hogy az irányelv elmosta a határt a találmány és a felfedezés között, különösen a természetben létező genetikai anyagok és az élet árucikké válása tekintetében

Az emberi méltóság védelmének elégtelensége

- Az emberi testrészek potenciális szabadalmaztathatósága, még akkor is, ha azok izoláltak vagy technikailag feldolgozottak, valamint a klónozás, a csírasejt-módosítás és az emberi embriók felhasználása tilalmának gyengesége.

A szabadalmi jogok hatálya túlzottnak tekinthető

- Túlzottan széles körű szabadalmi védelmet biztosított a biotechnológiai vállalatoknak, és ezzel kockáztatta a monopóliumok kialakulását és fokozta a mezőgazdasági termelőkre gyakorolt hatásoktól való félelmeket.

Az elutasítás után: A Bizottság visszavonta az 1995-ös javaslatot. 1997-ben új javaslatot terjesztettek elő, amely kifejezetten foglalkozott az etikai kifogásokkal.

Mit tehetünk?

An initiative by

RAPUNZEL

<https://demeter.net/no-gmos-through-the-back-door/>

NO GMOS THROUGH THE BACK DOOR!

Ask our politicians to maintain our
freedom of choice!

The EU is planning to significantly weaken GMO requirements with a new regulation for new GMOs, also referred to as 'new genomic techniques'. If the regulation goes through, there would be no more prior safety checks, mandatory traceability, or on-package labelling for new GMOs. This would mean that GMO products could come onto our fields and

22 440 have sent an email.

Let's go to 50 000

Country
Hungary

TISZA (+7) Fidesz (+10)

DK (+2)

Kereszténydemokrata Néppárt (+)

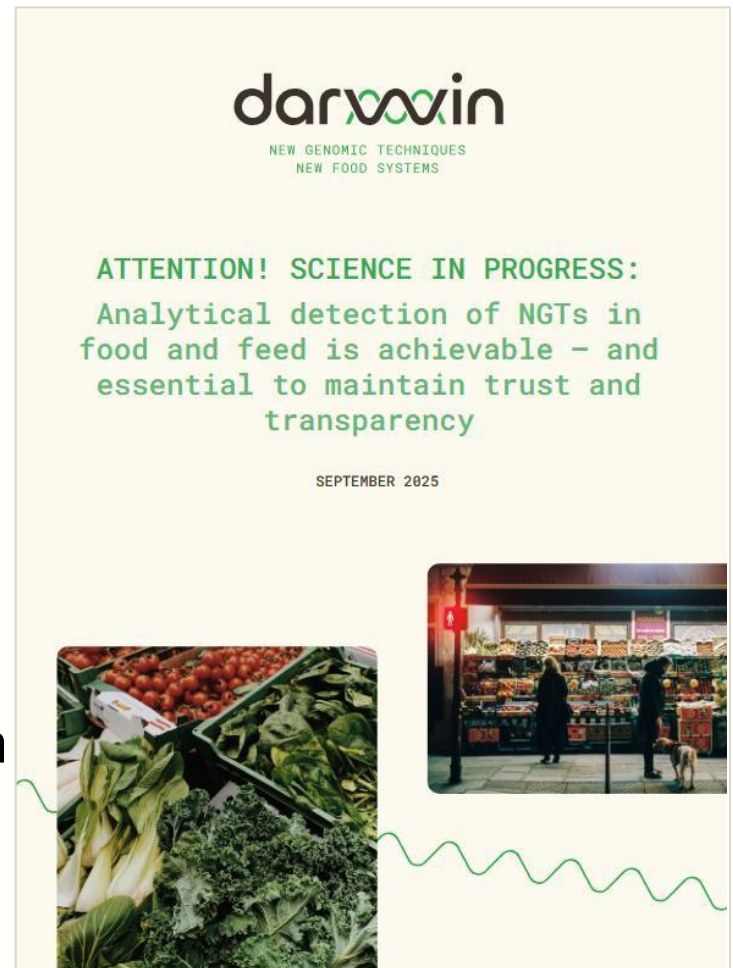
Click a party chip to select all its members.

Select at least 1 out of 20

SELECT ALL

A génszerkesztés is kimutatható!

- A DARWIN projekt 2025 nyarán tette közzé első [tudományos cikkét](#), amelyben bemutatja az NGT-k kimutatásának módszertani lehetőségét.
- Az IFOAM Organics Europe közzétett egy [közérthető tájékoztatót](#), amely ismerteti a projekt céljait, módszereit és szakpolitikai jelentőségét.

Köszönöm a figyelmet!